

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/74/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4618203035
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4618203035.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: J. M. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., M. A. XXXX/X, XXX XX C., zastúpený JUDr. Tomášom Zbojom, advokát, so sídlom Martin, Kuzmányho 4, proti žalovanému: Poľnohospodársko-podielnícke družstvo Prašice, so sídlom Jacovce, Májová 656, IČO: 00 205 575, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Slávik a partneri, s. r. o., so sídlom Topoľčany, Nám. M. R. Štefánika 3, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 10. februára 2020 č. k. 5C/59/2018-116 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v kat. úz. V. A. a M. A. k parcelám presne popísaným v bode 1. napadnutého rozsudku aj spolu so spoluvlastníckym podielom. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 126 Občianskeho zákonníka, článkom 21 Ústavy SR, ako aj vykonaným dokazovaním.

1.1. Žalobca sa podanou žalobou proti žalovanému domáha určenia vlastníckeho práva k podielom na nehnuteľnostiach vedených na LV č. XXX, XXX, XXX, XXX v kat. úz. V. A. (presne popísané v podanej žalobe) a na LV č. XXX v kat. úz. M. A. (presne popísané v podanej žalobe) s tým, že žalovaný nadobudol uvedené špecifikované spoluvlastnícke podiely od predávajúcich, ktoré tieto podiely nadobudli od svojho právneho predchodcu, t. j. poručiťľa otca Q. W., ktorý ich nadobudol na základe zrušeného uznesenia OS Topoľčany sp. zn. 10D/214/2009 zo dňa 28. 11. 2012 po neb. M. W.. Predmetné podiely predstavujú časť zdedeného dedičského podielu žalobcu J. M. W., ktorý ich nadobudol na základe uznesenia Štátneho notárstva v Topoľčanoch sp. zn. D 165/60 zo dňa 22. 08. 1961. Na základe týchto skutkových a právnych vymedzení mal žalobca za to, že spoluvlastnícke podiely žalovaného neboli platne nadobudnuté.

1.2. Žalovaný sa bránil tým, že je vedený ako spoluvlastník na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX, XXX, XXX, XXX k. ú. V. A. a na LV č. XXX k. ú. M. A. okrem iného aj v podieloch, ktoré sú uvedené v žalobe. Stalo sa tak na základe piatich kúpnych zmlúv, a to číslo V 2033/14 s P. A., V 2964/14 s V. K., V 2967/14 s Q. L., V 2092/14 s S. E. a V 2095/14 s M. K.. Kúpne zmluvy so zapísanými vlastníckmi boli všetky uzatvorené v dobe, keď na listoch vlastníctva bolo uznesenie Okresného súdu Topoľčany 10D/214/2009 zo dňa 28. 11. 2012 zapísané a nebolo ešte zrušené uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 168/2014 zo dňa 26. 05. 2015, ktoré sa stalo právoplatným dňa 24. 08. 2015. Vyššie uvedené

sporové nehnuteľnosti nadobudol dobromyseľne, vychádzali pritom z údajov katastra a takto vstúpili do ich užívania a užívajú ich dosiaľ.

1.3. Aj keď Občiansky zákonník explicitne neupravuje všeobecný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka iba na základe dobrej viery nadobúdateľa s výnimkou vydržania, nemožno bezvýnimočne tvrdiť, že samotná absencia vlastníckeho práva prevodcu povedie automaticky k neplatnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva. V tomto smere došlo k určitému posunu v doterajšej judikatúre v riešení „nemo plus iuris“ o nové interpretačné závery, či vývoj sociálnej reality, najmä v zmysle zásadnej ochrany tej osoby, ktorá robila právny úkon s dôverou v určitý - jej druhou stranou prezentovaný skutkový stav. Navyše, ak bol potvrdený údajmi z verejne štátom vedenej evidencie, a najmä, keď ho potom aprobejuje aj príslušný orgán verejnej moci (kataster nehnuteľností, súd a podobne). Ohľadne posudzovania dobrej viery takéhoto nadobúdateľa vlastníckeho práva sa všeobecné súdy musia vždy riadne zaoberať pri jeho spochybňovaní treťou osobou (nález ÚS SR I. ÚS 549/2015 zo 16. 03. 2016), ako aj obdobnou problematikou sa zaoberal ÚS ČR (III. ÚS 415/15). V prípade, že do vzájomnej kolízie sa dostanú dve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má) je potrebné prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho prípadu. Vyššie riziko má niest' nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovú sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní.

1.4. Zo spisu sp. zn. 10D/214/2019 vyplýva, že pôvodné rozhodnutie OS Topoľčany sp. zn. 10D/214/2009-137, ktorým bolo novoobjavené dedičstvo prejednané, bolo vydané dňa 28. 11. 2012, toto uznesenie bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5 CoD/4/2013 zo dňa 31. 05. 2013 a následne toto uznesenie Krajského súdu v Nitre bolo zrušené uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 168/2014 zo dňa 26. 05. 2015, ktoré sa stalo právoplatným dňa 24. 08. 2015. Pôvodné rozhodnutie OS Topoľčany sp. zn. 10D/214/2009-137 zo dňa 28. 11. 2012 bolo v katastri nehnuteľností vpísané do listov vlastníctva.

1.5. Konanie, ktoré bolo vedené pod sp. zn. 10D/214/2009 sa priamo žalovaného nedotýkalo a nebol jeho účastníkom. Žalovaný postupoval dobromyseľne, keď kupoval nehnuteľnosti, resp. podiely na nich od vlastníkov, ktorí mali svoje vlastníctvo riadne zapísané v katastri nehnuteľností. Nemal preto žiaden dôvod sa domnievať, že tento zápis nie je správny, ani žiadne okolnosti niečomu takému nenasvedčovali.

1.6. Sám žalobca má účasť na tom, že vytvoril takýto zapísaný stav a podľa názoru súdu nepostupoval náležite tak, aby tomu zamedzil, keď žalobca v roku 2012 podal návrh na dodatočné prejednanie dedičstva, okrem iného aj u tých nehnuteľností, ktoré sú v spore na podiel, ktorý patril M. W.. Na vytvorení tohto stavu, že vlastnícke právo bolo zapísané pre dedičov (10D 214/2009) má samotný žalobca aktívnu účasť. Žalobca založil do spisu aj podania týkajúce sa opravy ROEP, opravy zápisov, avšak boli vykonané v inom smere. Kúpne zmluvy, ktorými nadobudol podiel žalovaný, boli uzavreté do roku 2014, teda v dobe, keď bolo právoplatné rozhodnutie OS Topoľčany pod sp. zn. 10D 214/2009-137 zo dňa 28. 11. 2012 a nebolo ešte zrušené Najvyšším súdom SR. Žalobca v žalobe poukazuje na rozhodnutie Štátneho notárstva Topoľčany sp. zn. D 165/60 zo dňa 22. 08. 1961. Ak sa žalobca cítil byť spoluvlastníkom sporných nehnuteľností, resp. tých podielov, bol dlhú dobu nečinný, nepostupoval s náležitou starostlivosťou vlastníka a nevykonal taký postup, aby dosiahol zápis svojho tvrdeného vlastníctva v katastri nehnuteľností po roku 1990, aj po tomto roku bol nečinný. Súd poukazuje na to, že žalobca nepostupoval s náležitou starostlivosťou vlastníka. Žalobca sa v roku 2017 spolu s ďalším žalobcom R. D. domáhali určenia relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv na tom skutkovom základe, že kúpnyimi zmluvami (V 2033/14, V 2092/14, V 2095/14, V 2967/14 a V 2964/14) boli porušené ich predkupné práva a z tohto titulu sa domáhali neplatnosti prevodu. Žalobca teda ešte v roku 2017 sa nesprával ako vlastník týchto podielov, ktoré spravil predmetom žaloby až teraz.

1.7. Dedičské konanie pod sp. zn. 10D 214/2009 sa viedlo v dobe do 30. 06. 2016, kedy bol platný a účinný Občiansky súdny poriadok. V tomto konaní došlo k situácii, že pôvodné rozhodnutie bolo dovolaním zrušené a následne bolo vydané rozhodnutie nové, ktoré sa stalo právoplatným. Na takúto situáciu myslelo ust. § 243d ods. 2 OSP, podľa ktorého právne vzťahy niekoho iného než účastníka

konania nemôže byť novým rozhodnutím dotknuté. V čase nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaným išlo o nadobudnutie vlastníckeho práva od vlastníka, nie od nevlastníka (uznesenie ÚS SR č. k. I. ÚS 50/2010-11). Ak raz nadobudne vlastnícke právo niekto za určitých podmienok, ktoré sa bez jeho zavinenia spätne zmenia, nesmie byť pre toto postihnutý on, ale subjekty, ktoré nesú zodpovednosť za túto zmenu (NS SR 2Cdo 311/2008).

1.8. Súd sa zaoberal vecou aj z pohľadu uplatnenia princípu právnej istoty a uplatnenia princípu ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere a poukázal na rozsudok NS SR 2Cdo 68/2007.

Konštatoval, že prevodcovia, ktorí boli vlastníckmi sporných nehnuteľností, tieto previedli do vlastníctva žalovaného a dodatočné odpadnutie právneho dôvodu, na základe ktorého sa prevodcovia stali vlastníckmi nehnuteľností, nemôže mať za následok zánik vlastníckeho práva nadobúdateľa - žalovaného, ktorý nehnuteľnosť nadobudol v dobrej viere, bez rozporu s § 39 OZ. Preto bolo potrebné poskytnúť ochranu žalovanému ako nadobúdateľovi sporných podielov na nehnuteľnostiach v dobrej viere, a súd preto podanú žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.9. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý bol vo veci úspešný, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia vecí súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.1. Uviedol, že odvolanie podáva podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP konanie má inú vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; písm. f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; písm. h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.2. Dôvodil tým, že z návrhu na prejednanie dedičstva zo dňa 09. 03. 2012, oznámenia zo dňa 23. 05. 2011, rozhodnutia Katastrálneho úradu v Nitre zo dňa 22. 02. 2012, ako aj zo zrušeného uznesenia OS Topoľčany zo dňa 28. 11. 2012 je zrejmé, že podiel, ktorý zdedil (žalobca), nemohol byť zapísaný na jeho meno, keďže tento podiel bol nezákonne dodatočne prededený ako podiel po neb. M. W. v časti aj na právnych predchodcov žalovaného. Z rozhodnutia Katastrálneho úradu v Nitre vyplýva, že z uvedeného dôvodu, kedy bolo vlastníctvo k tam uvedeným nehnuteľnostiam zapísané v rozsahu 100%, nemohlo byť v otázke zápisu jeho zdedeného podielu vyhovené. Jeho podiel právni predchodcovia žalovaného nadobudli v rozsahu a v podieloch, ktorých sa žalobca domáha (v dodatočnom dedičskom konaní po neb. M. W.) a tieto sú na katastri nehnuteľností evidované s poznámkou o mene právneho predchodcu žalovaného. Požadovaný podiel v rámci prejednávania v tomto konaní bol na katastri nehnuteľností vyčlenený záznamom Z 1380/17-13/2018 a to v rozsahu, v ktorom tento zápis stratil podklad pre zrušujúce uznesenie NS SR. Z dátumov realizácie zápisu vlastníckeho práva na žalovaného v roku 2014, ako aj samotných podpisov dodatkov ku kúpnyim zmluvám, je zrejmé, že v uvedenom čase už žalobca podal dovolanie na NS SR, na základe ktorého bol podklad pre zápis vlastníctva právnych predchodcov žalovaného zrušený dňa 24. 08. 2015. O tomto prebiehajúcom dovolacom konaní iniciovanom dňa 23. 12. 2013 mal žalovaný nepochybne vedomosť, keďže bol účastníkom tohto konania a vyjadroval sa k samotnému dovolaniu. Dobromyseľnosť žalovaného tak neprichádza do úvahy. O tom, že predávajúci v čase uzatvorenia kúpnyim zmlúv mali vedomosť o podaní dovolania, svedčí aj predložené vyjadrenie k dovolaniu zo dňa 15. 04. 2014. Tomuto dokumentu súd nevenoval v odôvodnení napadnutého rozsudku náležitú pozornosť, v dôsledku čoho sa záver o dobromyseľnosti javí ako svojvoľné a ničím nepodložené konštatovanie prvostupňového súdu. Žalovaný pritom neuniesol dôkazné bremeno v preukázaní jeho dobromyseľnosti, nakoľko za týmto účelom nepredložil ani list vlastníctva z doby, keď sa podpisovala zmluva. Považuje za nespravodlivé, aby bol skutočný vlastníck nehnuteľností pozbavený vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam iba na základe nepodloženého tvrdenia žalovaného, že bol dobromyseľný. Takéto nedbalé konanie žalovaného, resp. zámerné uvedenie žalovaného do omylu v rozpore s dobrými mravmi nemôže byť na jeho škodu, keď nebol pasívny a učinil všetky potrebné kroky na ochranu svojho vlastníckeho práva. Keďže nejde o jediný spor so žalovaným, má za to, že žalovaný si bol vedomý toho, ako vec opustila sféru skutočného vlastníka, pričom sa spoliehal na to, že skutočný vlastníck zostane nečinný. Skutočnosť, že nezostal nečinný a aktívne sa domáhal potvrdenia svojho vlastníckeho práva, nasvedčuje okrem iného aj rozhodnutie Katastrálneho úradu v Nitre č. Co 12/2011-13/Zv, C 5/2011 zo dňa 22. 02. 2012. Z tohto dokumentu vyplýva, že na predmetných nehnuteľnostiach bola vyznačená plomba Z 3517/2010, v dôsledku čoho listy vlastníctva č. XXX, XXX,

XXX a XXX nemohli byť predmetom T. a z tohto dôvodu nemohli byť ani predmetom konania o námietke proti výpisu z návrhu ROEP kat. úz. V. A.. Dal do pozornosti uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo 71/2011 z 27. 12. 2013, podľa ktorého ochranu skutočného vlastníka zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv než sám má“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejme, že nadobúdateľ je dobromyseľný a že vec riadne podľa práva nadobudol.

2.3. Do pozornosti dal tiež rozsudok NS SR sp. zn. 6Sžo 221/2008 zo dňa 17. 06. 2009, podľa ktorého zápis informatívnej poznámky do katastra nehnuteľností o prebiehajúcom súdnom konaní je prostriedkom ochrany tretích osôb. Túto zákonnú možnosť žalobca aj využil, čo vyplýva z podaného návrhu na vyznačenie poznámky. O danej skutočnosti však v odôvodnení napadnutého rozsudku nie je ani zmienka. Preto má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vykazuje znaky arbitrárnosti a predmetné rozhodnutie považuje za nesprávne, nedostatočne odôvodnené a zjavne arbitrárne.

2.4. Pokiaľ súd poukazoval na konanie vedené pod sp. zn. 6C 26/2017, má za to, že predmetné konanie nemá nič spoločné s prejednávaným prípadom. Jednalo sa tam o úplne iné podiely, ktoré nespádajú do predmetu tohto konania. Rovnako namieta aplikovateľnosť rozhodnutia NS SR 2Cdo 311/2008 na daný prípad, nakoľko v tomto súd riešil otázku účinkov platného odstúpenia od zmluvy, ktorou bolo prevedené vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, teda žalovaní nadobudli nehnuteľnosti od osoby, ktorá bola skutočným vlastníkom prevádzaných nehnuteľností v čase uzavretia kúpnej zmluvy. V danom prípade ale ide o „nevlastníka“, pričom podľa jeho názoru mal žalovaný na základe nepreukázanej dobrej viery nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam originálnym spôsobom. Zostáva názor, že žalovaný nemohol platne nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, pretože ani právni predchodcovia, od ktorých mal vlastnícke právo kúpnyimi zmluvami nadobudnúť, nenadobudli platne vlastnícke právo, ktoré by na žalovaného následne mohli previesť. Uvedené potvrdzuje aj uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 50/2010 zo dňa 10. 02. 2010, podľa ktorého na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a teda nemožno uvažovať o ochrane vlastníckeho práva, hoc i dobromyseľného nadobúdateľa. Z uvedených dôvodov sa domáhal zmeny napadnutého rozsudku a vyhovenia jeho žalobe v celom rozsahu, alternatívne žiadal rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. K podanému odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne a procesne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Závery súdu prvej inštancie o tom, že sporné nehnuteľnosti nadobudol dobromyseľne, považuje za správne, keď vychádzal z údajov katastra a takto vstúpil do ich užívania a zároveň žalobca sa cítil byť spoluvlastníkom sporných nehnuteľností v tých podieloch, ktoré uvádza v žalobe, bol dlhú dobu nečinný, nepostupoval s náležitou starostlivosťou vlastníka a nevykonával taký postup, aby dosiahol zápis svojho tvrdeného vlastníctva do katastra nehnuteľností.

3.1. Argumentácia žalobcu vychádza z toho, že už v dedičskom konaní po neb. M. W. D 165/60 zdedil spoluvlastnícke podiely na sporných nehnuteľnostiach, avšak po skončení tohto dedičského konania mal dostatok času zabezpečiť si zápis tohto dedičského rozhodnutia v katastri. Ak medzitým došlo k chybnému zápisu vlastníctva na listoch vlastníctva, ako to tvrdí žalobca, tak mal dostatok času k tomu, aby podnikol právne účinné kroky na dosiahnutie nápravy. Namiesto toho, dňa 09. 03. 2012 podával návrh na prejednanie dedičstva po poručiteľovi M. W. a obdobný návrh podal aj ďalší dedič C. D.. Nevedno, prečo žalobca, ak bol vo vedomí, že mu podiel na sporných nehnuteľnostiach patrí, neurobil potrebné kroky na zápis tohto podielu na list vlastníctva, resp. prečo nevyvolal včas opravné konanie na katastri. V tomto smere zostal nečinný až do roku 2017, kedy sa prvýkrát na neho obrátil, aj to v inej veci, aj keď sa týkala tých istých nehnuteľností. Nemal odkadiaľ vedieť, že na súde prebieha nejaké dovolacie konanie. Na katastri bol vykonaný záznam vlastníckeho práva podľa dedičského rozhodnutia 10D 214/2009, nebola k nemu žiadna obmedzujúca poznámka a ani žalobca takúto obmedzujúcu poznámku na LV nenavrhol vykonať. Argument použitý žalobcom v odvolaní, že nejakú poznámku dával zapísať, je nóvum v doterajšom konaní žalobcom nepoužitý. Rozhodne však takáto poznámka na listoch vlastníctva nebola v dobe vkladových konaní, inak by kataster bol na ňu reagoval a vklad by nepovolil. Dôvodne bol teda v tom, že tí spoluvlastníci, s ktorými uzavrel kúpne zmluvy, sú spoluvlastníkmi aj titulom dedenia podľa 10D 214/2009.

3.2. Oponuje tvrdeniu žalobcu, uvádzanom v odvolaní, že mal vedomosť o dovolacom konaní, pretože bol jeho účastníkom. Nevie, z akého tvrdenia žalobca vychádza. Samozrejme, že nebol účastníkom dovolacieho konania v dedičskom konaní, a pokiaľ mu o jeho existencii nepovedali jeho účastníci, nemal ani odkiaľ získať túto informáciu.

3.3. K argumentu žalobcu v odvolaní, že podiely, ktorých sa domáha, sú na katastri evidované s poznámkou mena právneho predchodcu žalovaného: tento krok kataster urobil začiatkom roka 2018 podľa Z 1380/17, kedy žalobca už začal robiť kroky ohľadne týchto podielov, pričom poukazuje na to, že sa tak stalo viac ako tri roky po tom, čo sporné podiely na nehnuteľnostiach riadne kúpil.

3.4. Žalobca ešte v roku 2017 neurobil žiadne právne účinné kroky. V konaní vedenom na OS Topolčany pod sp. zn. 6C/26/2017 sa domáhal určenia relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv a to z titulu, že týmito zmluvami bolo porušené jeho predkupné právo. Súčasťou tohto žalobného útoku bolo aj napadnutie kúpnych zmlúv z titulu porušenia predkupného práva aj v tej časti, v ktorej sa žalobca teraz domáha určenia svojho vlastníctva. Nikde v uvedenom konaní žalobca nepoužil argument, že on je pravým vlastníkom.

3.5. Záverom žalovaný uviedol, že kupoval spoluvlastnícke podiely od predávajúcich v dobrej viere, že im tieto patria a nemal vedomosť o žiadnych skutočnostiach, ktoré by mohli založiť pochybnosti. Predávajúci mali podiely zapísané na listoch vlastníctva a od nich nemal žiadne spochybňujúce informácie. Dobrá viera vychádzala z viery v správnosť zápisov katastra o vlastníctve a takto tieto nehnuteľnosti kupoval a doposiaľ ich užíva. Žalobcu považuje za nedbalého vlastníka, pretože ak je tomu tak, že nadobudol podľa D 165/60 spoluvlastnícke podiely, ktoré sú predmetom tohto sporu, za celú dobu od tohto dedenia až do roku 2017 nepodnikol účinné kroky ako starostlivý vlastník k tomu, aby jeho vlastníctvo bolo riadne na LV zapísané. Kúpne ceny podľa kúpnych zmlúv boli riadne vyplatené a pozemky riadne užíva. Považuje preto za nespravodlivé, aby pri takomto postupe žalobcu bol v konečnom dôsledku postihnutý, hoci konal v dobrej viere a nemá na takto vytvorenom stave žiadnu účasť. Domnieva sa, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď mu ako dobromyseľnému vlastníkovi poskytol ochranu.

4. K podanému vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý opätovne odkázal na svoje odvolanie, na ktorom v plnom rozsahu zotrúva. Zdôraznil, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že nezostal nečinný, ako tvrdí žalovaný, ale snažil sa vzniknutú situáciu riešiť v medziach zákona a svojho nároku sa neustále domáhal podaniami na kataster nehnuteľností, v rámci dodatočného dedičského konania, podaním odvolania, a napokon dovolania, ktorému bolo dňa 24. 08. 2015 vyhovené. Listinnými dôkazmi bolo preukázané, že podiel, ktorý zdedil žalobca, nemohol byť zapísaný na jeho meno, pretože tento bol nezákonne dodatočne prededený ako podiel po neb. M. W. aj v časti na právnych predchodcov žalovaného. Tvrdenie žalovaného, že ešte v roku 2017 neurobil žiadne kroky, aby si usporiadal podiely na sporných nehnuteľnostiach, je absurdné a ničím nepodložené a nevyplýva ani z vykonaného dokazovania. Kľúčová je skutočnosť, že jeho podiel právni predchodcovia žalovaného neoprávnene nadobudli v rozsahu a v podieloch, ktorých sa domáha. Uvedené potvrdil aj Najvyšší súd SR. O tom, že podiely, ktoré nadobudli, nie sú v poriadku, právni predchodcovia žalovaného vedeli už v čase podpisu predmetných kúpnych zmlúv, keď súhlasili s podaním dovolania z jeho strany. Je presvedčený, že o tejto skutočnosti musel byť upovedomený aj žalovaný. Zdôraznil, že žalovaný ako právnická osoba je dobre známa miestnych pomerov, a preto neobstojí argument, že konal v dobrej viere výlučne na základe údajov chybných zapísaných v katastri nehnuteľností. Tvrdenie žalovaného ohľadne jeho dobromyseľnosti, ako aj jeho nečinnosti, uvedené v predloženom vyjadrení zo dňa 13. 03. 2020, sú len domnienky, ktoré v rámci dokazovania neboli podložené vecnými dôkazmi. To, či bol žalovaný skutočne dobromyseľný a nemal vedomosť o spochybňujúcich informáciách, mohli potvrdiť alebo vyvrátiť napríklad výpovede právnych predchodcov žalovaného, čo však súd v konaní nevykonával, a preto nemohol dospieť k záveru, že žalovaný konal v dobrej viere.

5. Žalobca doplnil svoje vyjadrenie podaním zo dňa 20. 10. 2020 o uvedenie novozistených skutočností. Žalovaný v konaní poukazoval na skutočnosť, že pri uzatváraní kúpnych zmlúv vychádzal z údajov v tom čase zapísaných na listoch vlastníctva. V danom smere dodáva, že predávajúci v čase uzavretia kúpnych zmlúv nefigurovali ako vlastníci prevádzaných nehnuteľností na LV č. XXX kat. úz. V. A.. Žalovaný však aj napriek tomu uzavrel s dedičmi kúpne zmluvy práve na nezákonne prededený podiel žalobcu. Uvedené potvrdzuje aj list vlastníctva zo dňa 25. 01. 2011 v spojení s kúpnu zmluvou zo dňa 28. 05. 2014, kde prel prevedený okrem iného aj podiel 2303/270000 k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX kat. úz.

V. A.. Poukázal ďalej na skutočnosť, že žalovaný bol podrobne informovaný o vlastníckych vzťahoch spojenými s predmetom prevodu, dal do pozornosti Rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Topoľčanoch zo dňa 22. 03. 2010, ktoré reštituenti žalobcovi poskytli až po podaní odvolania v danej veci. Z rozhodnutia vyplýva, že predávajúci nadobudli vlastníctvo k nehnuteľnostiam uvedeným na LV č. XXX v podieloch 25/798-ín. O podiele 2303/270000 tu nie je ani zmienka. Dané rozhodnutie bolo, tak ako aj všetky ďalšie dokumenty, doručené na vedomie žalovanému. Tvrdenie žalovaného, že konal dobromyseľne iba na základe údajov zapísaných na listoch vlastníctva preto nemôže obstať. K podaniu pripojil: Výpis z LV č. XXX kat. úz. V. A. zo dňa vyhotoveného 25. 01. 2011, Kúpnu zmluvu zo dňa 28. 05. 2014 medzi predávajúcou S. E. a kupujúcim - žalovaným, Rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Topoľčanoch zo dňa 23. 03. 2010 č. OPÚ 2004/0024-Gn/9.

6. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 odsek 1 CSP ako vecne správny potvrdiť, keďže súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil.

7. Predmetom konania je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. V. A. a M. A., ktoré sú špecifikované v žalobnom petite a to v konkrétne uvedenom spoluvlastníckom podiele. Žalobca sa svojho nároku domáhal z dôvodu, že uvedené špecifikované spoluvlastnícke podiely nadobudol žalovaný od predávajúcich, ktoré tieto podiely nadobudli od svojho právneho predchodcu, t. j. poručiteľa otca Q. W., ktorý ich nadobudol na základe zrušeného uznesenia OS Topoľčany sp. zn. 10D/214/2009 zo dňa 28. 11. 2012 po neb. M. W.. Predmetné podiely predstavujú časť zdedeného dedičského podielu žalobcu J.. M. W., ktorý ich nadobudol na základe uznesenia Štátneho notárstva v Topoľčanoch sp. zn. D 165/60 zo dňa 22. 08. 1961. Žalovaný sa v konaní bránil tým, že spoluvlastnícke podiely nadobudol na základe piatich kúpnych zmlúv, a to č. V 2033/14 s P. A., V 2964/14 s V. X., V 2967/14 s Q. L., V 2092/14 s S. E. a V 2095/15 s M. K.. V čase kúpy boli uvedení spoluvlastníci zapísaní na liste vlastníctva a cítili sa vlastníkmi týchto nehnuteľností. Predávajúci - spoluvlastníci nadobudli predmetné nehnuteľnosti v konaní vedenom na OS Topoľčany 10D 214/2009, ktorým bolo prejednané dedičstvo a uznesenie bolo potvrdené KS v Nitre pod sp. zn. 5CoD/4/2013 zo dňa 31. 05. 2013 a až následne bolo toto uznesenie KS v Nitre zrušené uznesením NS SR sp. zn. 3Cdo 168/2014 zo dňa 26. 05. 2015, ktoré sa stalo právoplatným dňa 24. 08. 2015. Pôvodné rozhodnutie OS Topoľčany v konaní 10D 214/2009 zo dňa 28. 11. 2012 bolo zapísané do listov vlastníctva a následne zapísaní spoluvlastníci uzavreli v tejto dobe kúpne zmluvy so žalovaným. Bolo to v čase, keď ešte uznesenie OS Topoľčany 10D 214/2009 zo dňa 28. 11. 2012 nebolo zrušené uznesením NS SR. Žalovaný preto má za to, že nehnuteľnosti nadobudol dobromyseľne, vychádzajúc z údajov katastra, a preto sa domáha poskytnutia ochrany súdom.

8. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol, keď poukázal na to, že žalobca, ktorý odvodzuje svoje vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu od rozhodnutia Štátneho notárstva Topoľčany sp. zn. D 165/60 zo dňa 22. 08. 1961, bol dlhú dobu nečinný, nepostupoval s náležitou starostlivosťou vlastníka a nevykonal taký postup, aby dosiahol zápis svojho tvrdeného vlastníctva v katastri nehnuteľností po roku 1990. Dedičské konanie pod sp. zn. 10D 214/2009 sa viedlo v dobe do 30. 06. 2016, dokedy bol platný Občiansky súdny poriadok. V tomto konaní došlo k situácii, že pôvodné rozhodnutie bolo dovolaním zrušené a následne bolo vydané rozhodnutie nové, ktoré sa stalo právoplatné. Na takúto situáciu myslelo ust. § 243 ods. 2 OSP, podľa ktorého právne vzťahy niekoho iného než vlastníka nemôže byť novým rozhodnutím dotknuté. V čase nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaným išlo o nadobudnutie vlastníckeho práva od vlastníka, a nie od nevlastníka. Súd aj z pohľadu uplatnenia princípu právnej istoty poukázal na ust. § 243 ods. 2 OSP, do ktorého bol premietnutý. Z uvedených dôvodov preto žalobu zamietol, keď mal za to, že žalovaný nadobudol nehnuteľnosti v dobrej viere, bez rozporu s ust. § 39 Občianskeho zákonníka.

9. Podľa § 387 odsek 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa § 387 odsek 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov

napadnutého rozhodnutia, príp. doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, keď súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto bolo potrebné jeho rozhodnutie ako správne podľa § 387 odsek 1 CSP potvrdiť, a keďže sa odvolací súd s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 387 odsek 2 CSP odkazuje. V tomto smere odvolací súd dodáva, že treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie (rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo 148/2016 zo dňa 25. 05. 2017).

12. Súd prvej inštancie sa správne zaoberal vecou aj z pohľadu uplatnenia princípu právnej istoty, ktorého súčasťou je aj dôvera subjektov práva v platné právo a uplatnenia princípu uplatnenia ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere. Ostatne, uvedená zásada vychádza z toho, že právo bolo skutočne nadobudnuté (žalovaný nadobudol v čase uzatvárania kúpnych zmlúv spoluvlastnícke podiely od skutočných vlastníkov, a nie od nevlastníkov), a teda niekto sa stal jeho subjektom, a preto spravidla nemôže byť tohto práva zbavený dodatočným odpadnutím právneho dôvodu, na základe ktorého sa stal prevodca vlastníkom veci. Tento princíp bol premietnutý aj do Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol platný a účinný v čase uzatvorených kúpnych zmlúv z prevodcov na žalovaného, podľa ktorého právne vzťahy niekoho iného než účastníka konania, nemôžu byť novým rozhodnutím dotknuté. Z tohto pohľadu potom súd prvej inštancie správne skúmal, že v prípade, ak prevodcovia, ktorí boli spoluvlastníkmi nehnuteľností a tieto previedli do vlastníctva žalovaného ako tretej osobe, (ne)môže mať dodatočné odpadnutie právneho dôvodu, na základe ktorého sa stal prevodca vlastníkom, resp. spoluvlastníkom nehnuteľností za následok zánik vlastníctva nadobúdateľov, keď nehnuteľnosť žalovaný nadobudol v dobrej viere bez rozporu s ust. § 39 Občianskeho zákonníka (rozsudok NS SR 2Cdo 68/2007).

Pokiaľ teda súd prvej inštancie dospel k záveru, že po odpadnutí právneho dôvodu (zrušenia rozhodnutia OS Topoľčany sp. zn. 10D 214/2019-137, ktoré bolo aj potvrdené uznesením KS v Nitre pod sp. zn. 5CoD/4/2013 zo dňa 31. 05. 2013) a na základe ktorého nadobudli spoluvlastnícke podiely prevodcovia v tom čase zapísaní aj na listoch vlastníctva a tieto spoluvlastnícke podiely previedli v tom čase ako právoplatní vlastníci na žalovaného, ani po zrušení pôvodného rozhodnutia OS Topoľčany sp. zn. 10D/214/2009-137 nemôže mať uvedená skutočnosť za následok zánik vlastníckeho práva nadobúdateľa - žalovaného, ktorý nehnuteľnosti nadobudol v dobrej viere a bez rozporu s ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ mu súd prvej inštancie poskytol ochranu žalovanému ako nadobúdateľovi sporných podielov na nehnuteľnostiach v tom čase od vlastníkov v dobrej viere, odvolací súd považuje tento jeho záver za správny.

13. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní namieta aplikovateľnosť rozhodnutia NS SR 2Cdo 311/2008 na daný prípad súdom prvej inštancie, odvolací súd považuje túto jeho námietku za nedôvodnú. Aj keď v uvedenom rozhodnutí sa jedná o prípad odstúpenia od zmluvy uskutočnenej žalobcom až v čase, keď vlastnícke právo k nehnuteľnosti nadobudli tretie osoby, pričom v danom prípade došlo k zrušeniu rozhodnutia, na základe ktorého prevodcovia previedli vlastnícke právo na žalovaného, je podľa názoru odvolacieho súdu v právnych záveroch aplikovateľné i na danú vec.

Podľa uvedeného rozhodnutia platnosť právneho úkonu je nutné posudzovať vždy podľa právneho stavu, kedy k úkonu došlo. Nadobudnutie vlastníckeho práva žalovaným treba vždy posudzovať podľa stavu v čase, kedy došlo k uzavretiu danej právnej zmluvy. Výkon práva žalobcu v takom prípade nesmie zasahovať bez právneho dôvodu do práv a oprávnených záujmov žalovaných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 OZ). V danom prípade (vo veci 2Cdo 311/2008) sa títo stali vlastníkmi nehnuteľností po tom, ako sa žalobca rozhodol vzdať sa svojho vlastníckeho práva a predať nehnuteľnosti žalovanej v 1. rade. Jedine od nej má žalobca právo domáhať sa vrátenia poskytnutého plnenia - vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Keď žalovaná už v čase odstúpenia nebola vlastníčkou nehnuteľností, možno od nej žiadať peňažnú náhradu - kúpnu cenu. Žalobca však nemá priame právo voči ďalším nadobúdateľom (v

tomto prípade žalovanému), ak nepreukáže neplatnosť/neúčinnosť právnych úkonov, na základe ktorých vlastníctvo nadobudli.

Výklad, ktorý presadzuje žalobca, je v príkrom rozpore s požiadavkou právnej istoty. Ak raz niekto nadobudne vlastnícke právo za určitých podmienok, ktoré sa bez jeho zavinenia spätne zmenia, nesmie byť preto postihnutý on, ale subjekty, ktoré nesú zodpovednosť za takúto zmenu. Nemožno neprihliadnuť na skutočnosť, že žalovaný svoje vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam stratil dobrovoľne na základe jeho scudzenia v prospech žalovaného.

Čo sa týka relevantnej dobrej viery žalovaných, najvyšší súd dospel k záveru, že pri prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti od osoby, ktorá aktuálne je vedená v katastri nehnuteľností ako jej vlastníč, nie je právne rozhodné, či je nadobúdateľ dobromyseľný, alebo nie, pretože táto otázka je relevantná pri nadobúdaní od nevlastníka v prípadoch podľa Občianskeho zákonníka. Žalovaný nadobudol nehnuteľnosť od osôb, ktoré boli v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy a povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností vlastníckmi, resp. spoluvlastníkmi prevádzaných nehnuteľností (2Cdo 311/2008).

14. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd považuje za nedôvodnú námietku žalobcu v tom smere, že vlastnícke právo na žalovaného bolo zapísané do katastra nehnuteľností v roku 2014, pričom v tom čase už podal dovolanie na najvyšší súd. V konaní nebolo preukázané, že by účastníkom dovolacieho konania bol žalovaný, resp. o ňom vedel. Aj vzhľadom na závery rozhodnutia NS SR vyplývajúce z rozhodnutia 2Cdo 311/2008 nie je dôvodná námietka žalobcu, že žalovaný nepreukázal svoju dobromyseľnosť, keď z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že pokiaľ dôjde k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti od osoby, ktorá je aktuálne vedená v katastri nehnuteľností ako vlastníč, nie je právne rozhodné, či nadobúdateľ je dobromyseľný, alebo nie. Z tohto dôvodu aj táto námietka žalobcu nie je dôvodná.

15. Odvolací súd dodáva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvoinštančného, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu SR z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia.

16. Odvolacie konanie sa riadi neúplným apelačným princípom, ktorý v zásade predpokladá, že skutkový stav vecí sa ustáli na súde prvej inštancie na základe procesnej aktivity strán konania, ktoré sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas (čl. 8 základných princípov), najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP). Ustanovenie § 366 CSP síce umožňuje odvolateľovi za výnimočných okolností použiť aj ďalšie prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, no v každom prípade sa tak musí udiť najneskôr v odvolaní. Rovnosť strán (čl. 6 ods. 1 základných princípov CSP) sa potom prejavuje v tom, že protistrana v odvolacom konaní má právo uplatniť prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, za splnenia podmienok podľa § 366 CSP najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu. Po uplynutí lehoty na vyjadrenie k odvolaniu tak uplatnenie prostriedkov procesného útoku, či prostriedkov procesnej obrany neprichádza vôbec do úvahy. V prejednávanej veci zastáva žalobca v dôsledku podaného odvolania postavenie odvolateľa, čo znamená, že novoty mohol uplatniť najneskôr do uplynutia lehoty na odvolanie proti rozsudku. Rovnako to platí aj pre odvolacie dôvody, ktoré možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP). Napadnutý rozsudok bol žalobcovi doručený 14. 02. 2020, takže posledným dňom lehoty na podanie odvolania bol deň 02. 03. 2020, čo je zároveň najneskorší okamih na uplatnenie prípadných novôt a na doplnenie, či zmenu odvolacích dôvodov. Žalobca však spomenuté novoty a odvolacie dôvody uplatnila až v doplnení vyjadrenia (čl. 180 a nasl.) dňa 21. 10. 2020, teda zjavne oneskorene. Z tohto dôvodu odvolací súd nemohol na takto uplatnené prostriedky procesnej obrany a odvolacie dôvody prihliadnuť. V dôsledku toho nebolo potrebné sa zaoberať ani tým, či by boli splnené materiálne podmienky na použitie nvôt podľa § 366 písm. a/ až d/ CSP.

17. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj v jeho súvisiacom výroku o náhrade trov konania potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 odsek 1 a 2 CSP.

18. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 odsek 1 a § 255 odsek 1 CSP tak, že v odvolaní úspešnému žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).